

SPROGMUSEET

Redaktør: Ole Stig Andersen

Nytårsfortsæt

Af [Ruben Schachtenhaufen](#) 30. december 2011 • I kategorien [Blog](#) •

Hvert år på denne tid tales og skrives der om *nytårsfortsætter*, og for hvert nytårsfortsæt er der vel 2-3 sprogrøgttere der ikke undlader at gøre opmærksom på at det altså hedder *nytårsfortsæt* – uden det midterste t. Det sure budskab er at ordet kommer af at *man sætter sig noget for*, og derfor er der tale om et *forsæt*.

En karakteristisk ting ved denne type sprogrøgttere er at uanset hvor udbredt en sproglig finurlighed, der i sprogrøgterens optik er en fejl, er, så fastholder sprogrøgteren sit standpunkt om at det er en fejl, uden at overveje baggrunden for nydannelsen. Reelt er det dog ofte en drift mod logik og regelmæssighed der fører til nydannelser; en drift som i alle andre end sproglige sammenhænge værdsættes.

Hvorfor skriver vi nytårsfortsæt?

Vi har ikke indbyggede ordbøger i hjernen hvor alle sprogets regler står nedfældet. I praksis lærer vi sprog ved at observere sproget i brug. Ud fra de konkrete lydlige eksempler på sprog vi møder i starten af livet, drager vi konklusioner om sprogets abstrakte struktur og regler.

Når vi som børn i sprogtilegnelsesprocessen konkluderer at det ord der bliver sagt, må være *nytårsfortsæt*, sker fordi vi skal parre det fonetiske udtryk [nyðsɸɔːsɛd] med et semantisk indhold – fonosemantisk matching kalder man det. Den første del af ordet, *nytår*-, er uproblematisk at afkode, konteksten taget i betragtning. Men hvilket semantisk indhold skal vi parre [ɸɔːsɛd] med?

For børn er det oplagt at parre [ɸɔːsɛd] med betydningen *fortsæt*, som er et velkendt, almindeligt ord, som lyder på nøjagtig, eller næsten nøjagtig samme måde, idet [fortsæt oftest udtales uden det første t](#). Ordet giver endda god mening, for der er jo tale om den måde man har tænkt sig at fortsætte på efter nytår. Derimod er der intet barn der kender ordet *forsæt* – og sikkert heller ikke særlig mange voksne. Det er ikke et ord der bruges i sproget. Vi lærer nok først roden at kende i ordet *forsættlig*, som betyder noget helt andet, nemlig *med vilje*.

For sprogtilegneren er der derfor god grund til at opfatte ordet som *nytårsfortsæt*, men ringe grund til at forstå det som *nytårsforsæt*. Og så er det naturligvis det man gør. Jeg vil vædde på at hver eneste sprogbruger der i dag ved at det "rigtigt" hedder *nytårsfortsæt* er startet med at tro at det hed *nytårsforsæt*, men er på et tidspunkt i livet løbet ind i Kloge-Åge der har belært dem om hvor forkert dette er.

Kan vi rumme både nytårsforsæt og nytårsfortsæt?

Det danske sprog er enormt fleksibelt i forhold til at danne nye ord og betydninger ved at sætte to eksisterende ord sammen. Hvis vi et øjeblik lader som om *nytårsforsæt* ikke fandtes i sproget, ville vi uden problemer kunne danne et ord af *nytår* + *fortsæt* som betød noget i retning af *noget jeg har tænkt mig at gøre når livet fortsætter efter nytår*. Det falder fint ind under de vide muligheder vi har for at sætte ord sammen.

Sprogrøgterens argument for det fejlagtige i *nytårsfortsæt* synes at være at fordi vi har ordet *nytårsforsæt* må vi ikke danne sammensætningen *nytårsfortsæt*, og når folk skriver *nytårsfortsæt* mener de i derfor i virkeligheden *nytårsforsæt*.

Dette er imidlertid nogle hule argumenter. Der er ingen regler der forbyder os at danne ord der lydligt falder sammen med andre ord. Det gør vi konstant. Og hvis folk bruger et ord som de mener er *nytårsfortsæt*, hvorfor skulle det så være forkert bare fordi der eksisterer et andet ord som andre bruger?

Det er ganske oplagt at nydannelsen *nytårsfortsæt* er inspireret af *nytårsforsæt*. Men hvor ordet stammer fra, er underordnet i forhold til hvorvidt det er et godt eller dårligt ord. Som sprogbrugere har vi meget ringe muligheder for at vide hvor ordene stammer fra, vi ved blot hvordan de bruges.

Konklusionen er at *nytårsfortsæt* er et velformet dansk ord der giver god mening. Det er et ord der findes, og er ganske udbredt i sproget. Ordet er logisk og bygger på genkendelige elementer. *Nytårsforsæt* er til gengæld en mystisk, uigennemskuelig konstruktion som folk primært bruger af frygt for at blive mobbet af en sprogrøgter.

Mit nytårsfortsæt er at jeg i 2012 vil forsvare folks ret til at bruge sproget på en logisk måde som afspejler den struktur det har i hjernen. Det har jeg forsvaret i år, og det vil jeg fortsætte med.

Godt nytår til alle.

Ruben Schachtenhaufen, ph.d.-studerende
ISV, Handelshøjskolen i København
[schwa.dk](#)

Seneste sprognyheder

19/3	Evolution i sprog: Dovenskab har ændret ord videnskab.dk
30/10	Hvem taler: Kan du høre forskel på menneske og maskine? www.dr.dk
6/3	Dansklærere: Tosprogede børn bliver sprogligt forsoet www.bt.dk
28/2	Flere og flere ordblinde fårter på universitetet - Magisterbladet magisterbladet.dk
22/2	Keeper eller målmand — hvilket ord er bedst? Dansk Sprognævn dsn.dk

28/3	Indigenous languages come from just one common ancestor, researchers say - ABC News (Australian Broadcasting Corporation) www.abc.net.au
27/3	UVic news - University of Victoria www.uvic.ca
26/3	New York Nonprofit Media: Native American nonprofit aims to boost community health by teaching Lakota language nynmedia.com
22/3	Teenage business owner aims to revitalize Blackfoot language globalnews.ca
19/3	Language revival preserving history www.smh.com.au

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sproguseet.dk på et større kort

Mere i kategorien 'Blog'

Engelsk på alle universiteter?

Få de daglige sprognyheder

Ældre mennesker sjusker med sproget

Sprogfestival i København torsdag 21. juli

Nye kommentarer

Maj-Britt Kent Hansen til 1

Ruben Schachtenhaufen til Er det forkert at splitte sammensatte ord?

Niels Larsen-Ledet til Er det forkert at splitte sammensatte ord?

william fich til Jødiske efternavne

Jens Michael Kofod-Hansen til Nytårsfortsæt

Jens Michael Kofod-Hansen til Nytårsfortsæt

Herluf Hansen til Ded borriijnholmska måled

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?

Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish

Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet

Læs også:

1. [Er dansk sværere at tilegne sig end svensk?](#) Det høres ofte at dansk er svært for udlændinge. En tværsproglig undersøgelse baseret på 18 sprog peger på en svar begyndelse også for danske babyer. Undersøgelsen er baseret på de...
2. [Sprog på spring – DR som sprogbevarer og sprogdudvikler](#) Danmarks Radios 2. sprogsymposium den 5. oktober 2009 Marianne Rathje og Anne Kjærgaard fremlægger Dansk Sprognavns undersøgelse af sproget i Danmarks Radio. (Foto: Jørgen Christian Wind Nielsen) Det var ikke...
3. [Otto Jespersens sprogteori](#) Otto Jespersen er nok den bredest kendte danske sprogforsker og engelskkender nogensinde. Han formåede virkelig at sætte sit præg på sin samtid, for ikke bare var hans produktion enorm, han...

Tagget med: [korrekthed](#), [nydannelser](#), [nytårsfortsæt](#), [retskrivning](#), [sprogrøgt](#), [sprogtilegnelse](#), [Udtale](#)

24 kommentarer

Vinh Prag

30. december 2011 • 17:00

Jeg synes bare, vi skal kalde det et nytårsfortsæt, når vi taler om en fortsættelse af sidste års nytårsfortsæt. (Aargh, min tablet-pc's ordbog "kender" ordet 'nytårsfortsæt'.)

Svar

Adam Hyllested

30. december 2011 • 18:02

Enig i de generelle betragtninger om, at sprogrøgt sjældent forudgås eller følges af spekulation over, hvad der mon forårsager "fejl". Men det er vel ikke så underligt, for lægfolk er jo netop ikke forskere – her står formidleren så på spring i sin rolle. Og ja, nytårsforesæt / -fåresæt / -forårsæt er et godt eksempel på hyperkorrektion eller omvendt analogi. Men: De af os, der først lærte ordet at kende på skrift, har altså altid vidst, at der var tale om fortzætter med -t-. PS: Mon man i Norge siger nytårs-fåresæter?

Svar

Adam Hyllested

30. december 2011 • 18:10

Ovenfor skulle have stået forzætter uden -t-. SÅ langt ude prøvede jeg alligevel ikke at være.

Svar

Thomas Thaulov Raab

30. december 2011 • 20:08

Modstander som jeg er af sprogligt formynderi – som blot giver anledning til nye fejl, som f.eks. at ingen længere kan finde ud af at sige "mig" (f.eks. efter tillægsord som "mellem dig og mig"), men ALTID bruger jeg (f.eks. i Xanders "denne mur mellem du og jeg"), fordi de har lært at man skal sige "... og jeg" – er jeg ikke enig i, at "nytårsfortsæt" er lige så velegnet i den aktuelle situation som "nytårsforsæt".

Det afgørende er ikke stavemåden, men betydningen:

Et nytårsforsæt er IKKE noget man fortsætter med at gøre (så godt som aldrig!), men tværtimod noget man ændrer – endda ofte noget man holder op med (f.eks. at ryge eller spise junkfood).

Det er et løfte om at man vil gøre noget specielt, typisk at ændre noget ved sit liv – netop et forsæt (eller "noget man sætter sig for").

Det er noget rod og en potentiel kilde til misforståelse at beskrive det som om man "fortsætter" noget – og DERFOR er formen forkert (ikke pga. af stavefejlen som sådan).

At livet fortsætter (også efter nytår) og at det er dette fortsatte liv man ønsker at ændre er for mig at se en efterrationalisering.

Da sprogets vigtigste funktion er letforståelig og gerne utvetydig kommunikation kan man således sagtens tale om at den "nye" form ("fortsættet") er mindre velegnet end den "korrekte" ("forsættet").

Artikler om

aktuelle sprog Alfabeter Anmeldelser arabisk

Biblen bogstaver børn Danmark Dansk Dialekter

engelsk esperanto Formidling fransk identitet

konsonanter Medier modersmål Musik Navne norsk Ord

ordbøger ordforråd oversættelse Plansprog religion

romanske sprog russisk Sjov skriftsprog sprogdød Sproggeografi

sprokort Sprogpolitik sprogteknologi

svensk truede sprog tv tyrkisk tysk Udtale

Underholdning video vokaler

Arkiv	Resources
juni 2018	Ethnologue: Languages of the World
maj 2018	Forvo – All the Words in the World. Pronounced.
april 2018	LL-Map: Language and Location
marts 2018	Minority Rights Group
februar 2018	Omniglot. Writing Systems and Languages of the World
januar 2015	UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger
december 2014	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
november 2014	
maj 2014	
marts 2014	
februar 2014	
oktober 2013	
august 2013	
marts 2013	
januar 2013	
december 2012	
november 2012	
oktober 2012	
september 2012	
juli 2012	
juni 2012	
maj 2012	
april 2012	
marts 2012	
februar 2012	
januar 2012	
december 2011	
november 2011	
oktober 2011	
september 2011	
august 2011	
juli 2011	
juni 2011	
maj 2011	
april 2011	
marts 2011	
februar 2011	
januar 2011	
december 2010	
november 2010	
oktober 2010	
september 2010	
juni 2010	
maj 2010	
april 2010	
marts 2010	
februar 2010	
januar 2010	

Resurser
Bogstavlyd
Dansk sprognævn
Den danske ordbog
Dialekt.dk
dk.kultur.sprog
Korpus.dk
Nye ord i dansk på nettet (NOID)
Ordbog over det danske sprog
Ordnet. Dansk sprog i ordbøger og korpus
Sproget.dk
Svenska Akademien
Ø (Schwa.dk)

Svar

Peter Bakker

30. december 2011 • 21:36

Som en der har lært dansk som andetsprog kan jeg tilføje at ordet også for mig var et ugennemskuelig ord, lige som for disse stakkels danske børn der skulle lære dette umulige sprog. Med nytår vil man jo bryde en vane – hvorfor hedder det så en” fortsæt”? Ja, det bliver man udsæt for.

Ingen af disse kloge hoveder har nævnt hvad fænomenet hedder. Det er jo en folke-etymologi. Hvor en sprogbruger analyserer dele af et ord, og giver dem en betydning, og måske ændrer ordet fordi det passer bedre med former af delene. For eksempel en diskusprolaps, det er vel en slag kollaps. Man kan folk høre og sige diskuskollaps. Nogle gange bliver disse folkeetymologier del af sproget. Byen jeg bor i hedder Aarhus, men det har oprindeligt ikke noget med et hus at gøre, navnet var Aros.

Jeg vil foreslå at vi fra nu af kalder dem nytårs-ikke-fortsæt. Så passer formen og betydningen.

Svar

Thomas Thaulov Raab

30. december 2011 • 22:00

Skulle man forestille sig en mere passende nydannelse, kunne man vel foreslå ”nytårsløfte” (underforstået: til sig selv) – så er muligheden for misforståelse da væk?

Svar

Thomas Thaulov Raab

31. december 2011 • 11:36

p.s. – ang. de tekniske betegnelser:

På tysk ville man kalde en sådan tilpasning af stavemåden af et ord, så dets dele kommer til at stemme bedre overens med mere udbredte ord (men med en helt anden betydning) for ”verballhornung”.

Jeg kender desværre ikke nogen tilsvarende, lige så rammende, dansk betegnelse.

Svar

Thomas Thaulov Raab

31. december 2011 • 12:06

- og så bliver jeg jo i dagens anledning også pinedød nødt til at nævne, at det mest berømte tyske eksempel på en sådan verballhornung netop er frasen: ”guten Rutsch ins neue Jahr” (!).

Hvorned vi er tilbage ved udgangspunktet.

Kort sagt: GODT NYTÅR til alt og alle!

Svar

Ruben Schachtenhaufen

31. december 2011 • 12:26

Der er en del, både her og på facebook hvor artiklen også er blevet diskuteret, der reagerer med at *nytårsfortsæt* ikke har noget med fortsættelse at gøre, tværtimod burde det jo handle om noget der ikke fortsættes. For mig har det nu altid virket ganske naturligt at opfatte det som sammensat med ordet *fortsæt*.

En fortsættelse behøver ikke være en uændret tilstand; det kan sagtens involvere et skift. Når man er færdig i

december 2009

november 2009

oktober 2009

september 2009

august 2009

juli 2009

juni 2009

maj 2009

april 2009

marts 2009

folkeskolen, kan man fortsætte i gymnasiet. Når man har spist hovedretten, fortsætter man med desserten. Historien om Hobitten fortsætter i Ringenes Herre osv. Med andre ord kan en fortsættelse være den handling eller begivenhed der afløser en anden ditto, også selv der i princippet er tale om et helt nyt forløb.

Der er i denne forstand jeg altid har forstået udtrykket. Fortsættelsen på at ryge 20 cigaretter om dagen er at ryge 10 cigaretter om dagen. Fortsættelsen af ens ambition om at komme i form er at man fremover løber tre gange om ugen i stedet for to, osv. For mig er der ikke noget mærkeligt i at bruge ordet på den måde, men jeg vil selvfølgelig ikke bestemme at andre skal have det på samme måde.

Svar

Ruben Schachtenhaufen

31. december 2011 • 12:32

Adam siger: "De af os, der først lærte ordet at kende på skrift, har altså altid vidst..."

- det kommer vel an på hvilken form man har stødt på på skrift. Og selv på skrift er der jo mulighed for fejllæsning eller at man fejlagtigt bedømmer et manglende t som en stavefejl. Det må gælde generelt for de ord i sproget der udviser usikkerhed, at det er noget vilkårligt om man rammer rigtigt eller får det rigtige input i sprogtilgængelsen.

Svar

Bjørn Paarmann

31. december 2011 • 16:56

Kære Ruben,

Jeg har et ordsprog til dig: "At tage noget med et gram salt". Det kan forsvares, fordi et gram eksisterer på dansk, mens granum kun eksisterer på latin, og "at tage noget med et gran salt" derfor ikke giver nogen mening på dansk.

Svar

Thomas Thaulov Raab

1. januar 2012 • 11:15

Kære Ruben,

Det er herligt at vi er uenige – og altid lærerigt at høre andres (særligt begavede og indsigtfulde) opfattelser af vores fælles sprogbrug.

Jeg synes imidlertid stadig at koblingen mellem "fortsættelse" og nytårsfortsæt virker kunstig.

Når der er tale om fortsættelse i dine eksempler er det fordi alternativet ville være en afbrydelse: man fortsætter i gymnasiet efter folkeskolen (fremfor at forlade uddannelsessystemet), man spiser dessert efter hovedretten (fremfor at afbryde måltidet).

Fortsættelsen betones for at fremhæve en form for kontinuitet (som står i modsætning til alternativet som er diskontinuitet – f.eks. at der slet ikke blev skrevet en fortsættelse til historien fra Hobitten).

Nu er jeg ikke ekspert i nytårsfortsæt, men mit indtryk er at der så godt som ALTID er tale om diskontinuitet: man HOLDER OP med at ryge, man STARTER sin slanke kur, man BEGYNDER at motionere. Jeg har personligt aldrig kendt nogen, som har brugt nytåret som anledning til blot at halvere antallet af smøger, eller øge dyrke motion en gang mere om ugen.

Dette er ikke en tilfældig egenskab ved nytårsfortsæt, men derimod selve årsagen til at disse fortsæt er knyttet til en særlig mærkedag (nytår): man ønsker NETOP at markere en ny begyndelse.

Nytårsfortsæt signalerer derfor i mine øjne altid diskontinuitet, mens en fortsættelse (per definition) signalerer kontinuitet. Det er derfor egentlig ret interessant, hvordan du tilsyneladende formår at integrere disse helt åbenlyse modsætninger.

Dermed ikke være sagt, at jeg nødvendigvis støtter en forestilling om hvad der er rigtigt eller forkert – "fortsæt" er i mine øjne blot sprogligt set mere præcist (og dermed mere velegnet som beskrivelse af det omtalte fænomen). Det vil jeg da håbe man er velkommen til at påpege, uden at det behøver opfattes som et "surt budskab"?

Under alle omstændigheder et interessant indlæg om et tilsyneladende banalt fænomen.

Svar

Jesper Wandam

4. januar 2012 • 07:17

Den sproglige klasse kamp fortsætter. Held og lykke, når bare du ikke skal kommunikere på vejene af mig. Jeg vil ikke slås i hard corn med folk, der stiller deres lys under en skræppe – det ville H. C. Andersen jo hellere ikke, og han er jo vores national digter.

Svar

Ruben Schachtenhaufen

4. januar 2012 • 10:02

Jeg må tilstå at jeg altid, bortset fra i diskussioner som denne, altid selv skriver 'nytårsfortsæt'. Nu har jeg jo lært det, og så er det ikke så let at vende tilbage.

Det jeg vil forsvere her, er sprogbrugerens ret til at bruge sproget på dets egne præmisser. Det pudsige ved dette ord er at alle, bortset fra dem, som Adam nævner, der først lærte ordet at kende på skrift, starter med at opfatte ordet som 'nytårsfortsæt' indtil det bliver rettet af en sprogrøgter. Det virker absurd at have et ord i sproget som eksplicit skal rettes for hvert enkelt individ, især når rettelsen kan ses som ganske unødvendig.

Der kan højst være et par håndfulde ord der har det på den måde. Bjørn nævner 'et gram salt' som giver lige så god mening som 'et gran salt', og så er det et ord vi endda bruger andetsteds i sproget. En lignende historie har højttravende/højtragende, hvor 'højtragende' er et velformet, semantisk meningsfuldt ord – noget der i metaforisk forstand rager højt op – mens højttravende ikke er lige så umiddelbart forståeligt. Alligevel mener nogen at det er forkert at skrive 'højtragende'.

Er det en sproglig klassekamp? Absolut ikke. For at det skulle være det, skal man have en tro på at sprog kan deles ind i overklasse og underklasse, og det finder jeg både uvidenskabeligt og krænkende. Det er derimod formidling af et sprogvидenskabeligt faktum, nemlig at sproget ikke formes af filologiske principper, men af rationelle principper. At kæmpe imod dette, er dybest set fornuftsstridigt.

Svar

Thomas Thaulov Raab

6. januar 2012 • 09:46

Er fuldstændig enig – også i dine eksempler.

Diskussionen gik udelukkende på at betydningsstrukturen bag "fortsæt" for mig at se ikke er særlig overbevisende (vi forstår kort sagt kun ordet, fordi vi i forvejen kender dets betydning) – og jeg tror modsat dig ikke at formen ville være opstået af sig selv, hvis ikke vi først havde haft et nytårsfortsæt.

Men lad det nu ligge.

De smukke ved sproget er netop når det – pladsøkonomisk – formår at kommunikere et sagsforhold præcist og meningsfuldt. Her kan nydannelser sagtens være mere velegnede, korrekte – eller smukke – end de mere filologisk korrekte, traditionelle former.

Svar

Ruben Schachtenhaufen

6. januar 2012 • 09:57

Bare lige: Jeg tror ikke at formen ville være opstået af sig selv. Som jeg skriver i artiklen: "Det er ganske oplagt at nydannelsen nytårsfortsæt er inspireret af nytårsfortsæt."

Svar

Ole Klitgaard

17. januar 2012 • 20:15

Altså helt ærligt: Nytårsfortsæt er jo bare en stavefejl. Og det er efter min mening en dårlig sprogrøgter der ikke benytter lejligheden til at oplyse fejlstavere om at der findes et ord som hedder forsæt: det at sætte sig noget for (mens der ikke er noget der hedder et fortsæt). I øvrigt er det ironiske – nogle ville sige latterlige – ved nytårsforsæt at de fleste bare fortsætter som hidtil når de kommer ind i det nye år: Så er alt ved det gamle. Også traditionsmarkøren nytårsforsæt.

Svar

Ruben Schachtenhaufen

18. januar 2012 • 00:29

@ Ole: Pointen i mit indlæg er at der netop ikke er tale om en stavefejl – eller en fejl i det hele taget. En stavefejl ville være hvis man reelt havde analyseret ordet som sammensat af *nytår + at sætte sig for*, og så skrev det ekstra t, for hvor skulle det dog komme fra?

Min pointe er at der er dannet et nyt ord som er sammensat af *nytår + fortsæt*, og hvis det er det man opfatter ordet som, så er det korrekt stavet. At det oprindeligt er en fejlfortolkning af *nytårsforsæt*, er sådan set underordnet for hvorvidt det i dag bør opfattes som en fejl.

Vi har garanteret en masse ord som er udviklet via fejlfortolkninger i historiens løb, men det har man ingen chance for at vide som barn og naiv sprogtilegner. Sagen er at barnet/sprogtilegneren/individet udvikler et sprog efter helt andre principper end hvordan samme sprog er udviklet historisk set. At sige at det er en fejl ikke at følge det historiske princip, er den egentlige fejl her.

I almindelig sprogbrug er der hverken noget der hedder et *forsæt* eller et *fortsæt*, så det kan ikke afgøre sagen for os. I øvrigt oplevede jeg som barn altid ordet i pluralis "har du nogle nytårsforsætter?", og mens der stadig ikke er noget der hedder *nogle forsætter* så er det ganske rimeligt at danne det homofone verbalsubstantiv *nogle fortsættelse*.

Svar

Bjørn Paarmann

18. januar 2012 • 09:32

Jeg synes, det er noget pjat, at det hedder universitet og ikke undervisitet, og kateder er der heller ikke en kæft, der forstår; så hvorfor ikke bare bruge ordet karakterer, da det jo er dér, læreren giver karakterer?

Svar

Ruben Schachtenhaufen

18. januar 2012 • 09:40

Jamen altså, du kan jo begynde at bruge ordene og se om de kan udkonkurrere de etablerede.

Svar

Jesper Wandam

5. oktober 2012 • 23:55

Sproglig klassekamp forudsætter da på ingen måde, at man kan tale om en sproglig over- og underklasse. Den forudsætter derimod, at man kan tale om en over- og underklasse, f.eks. økonomisk eller magtmæssig, for hvem sproget er en kamplads.

Det er givetvis ikke videre videnskabeligt stringent, men moderne ansættelsesprocesser slår mig som et oplagt eksempel på, at sprogpraksis kan have betydning for magtmæssig og økonomisk status, og altså for klassekamp, som den forstås i nyere dansk politisk retorik.

Svar

Skye Løfvander

2. januar 2014 • 14:31

Desværre kan jeg ikke huske, hvordan og hvornår jeg først erkendte, at der er forskel på 'fortsæt' og 'forsæt', men jeg blev sandsynligvis gjort opmærksom på det af min mor, hvilket leder til første pointe: Jeg synes ikke, det er rimeligt overfor hendes minde, at hun kun har den ene kategori 'sprogrøgter' at falde i. Sprogopdragelse handler også om at gøre opmærksom på sprogets muligheder for betydningsforskelle og nuancer.

Pointe to:

Da jeg var dreng, spillede jeg altid fodbold. Jeg er noget ældre end artiklens forfatter, men dengang var det en helt fast bestanddel af lingøet – og jeg gætter på, at det gjaldt landet rundt – at man råbte 'det var uforsægtligt!', når man havde sparket benene væk under nogen, uden at det egentlig var med vilje. Og mit sprogøre var i hvert fald vågent nok til, at jeg ikke på noget tidspunkt undrede mig over, om det måske havde noget med en fortsættelse at gøre.

Godt nytår!

Svar

Jens Michael Kofod-Hansen

15. november 2016 • 22:06

Da vi for nogle år siden – måske omkring det tidspunkt artiklen er skrevet på – efter nytår mødtes i kantine til frokost, fyrede jeg følgende bemærkning af: "Jeg har et nytårsfortsæt i år: Jeg vil fortsætte som jeg plejer.", hvilket nogle af kollegerne grinede ad. Og det spiller jo netop på modsætningen mellem betydningen af 'forsæt' og 'fortsætte' samt på at de udtales ens.

Selv om pudserløjelige levn kan være en af charmerne ved sprog, kan jeg ikke have noget imod at folk skriver 'nytårsfortsæt', hvis det er sådan de fortolker det. Jeg kan dog ikke huske at jeg nogensinde har set det skrevet sådan, men måske har jeg bare opfattet det som en stavfejl som jeg ikke er gået så meget op i. Jeg kan heller ikke huske at jeg selv har rodet ordene sammen.

Svar

Jens Michael Kofod-Hansen

15. november 2016 • 23:04

Ved nærmere eftertanke tror jeg jeg ville kunne huske det, hvis jeg havde bemærket stavmåden 'nytårsfortsæt'. Jeg ville nemlig have set det som et eksempel på hvordan stavfejl kan afsløre udtaleændringer.

Svar

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.